

Infosessie Franstalige initiatieven ter preventie van schooluitval

7 mei 2018

Antenne scolaire – Steunpunt Schoolvragen Anderlecht

de fiennesstraat 71 – 1070 Anderlecht

Het franstalig Onderwijs in Brussel

Structuur van het onderwijs

- Onderwijsvormen en graden in het SO
 - Deeltijds onderwijs
 - Buitengewoon onderwijs

Algemene organisatie

- Inschrijving
- Definitieve uitsluiting

Specifieke maatregelen

- Classe *DASPA* (OKAN)
 - Immersie

Studietoelage

Het franstalig Onderwijs in Brussel

Structuur van het onderwijs

- Onderwijsvormen en graden in het SO
 - Deeltijds onderwijs
 - Buitengewoon onderwijs

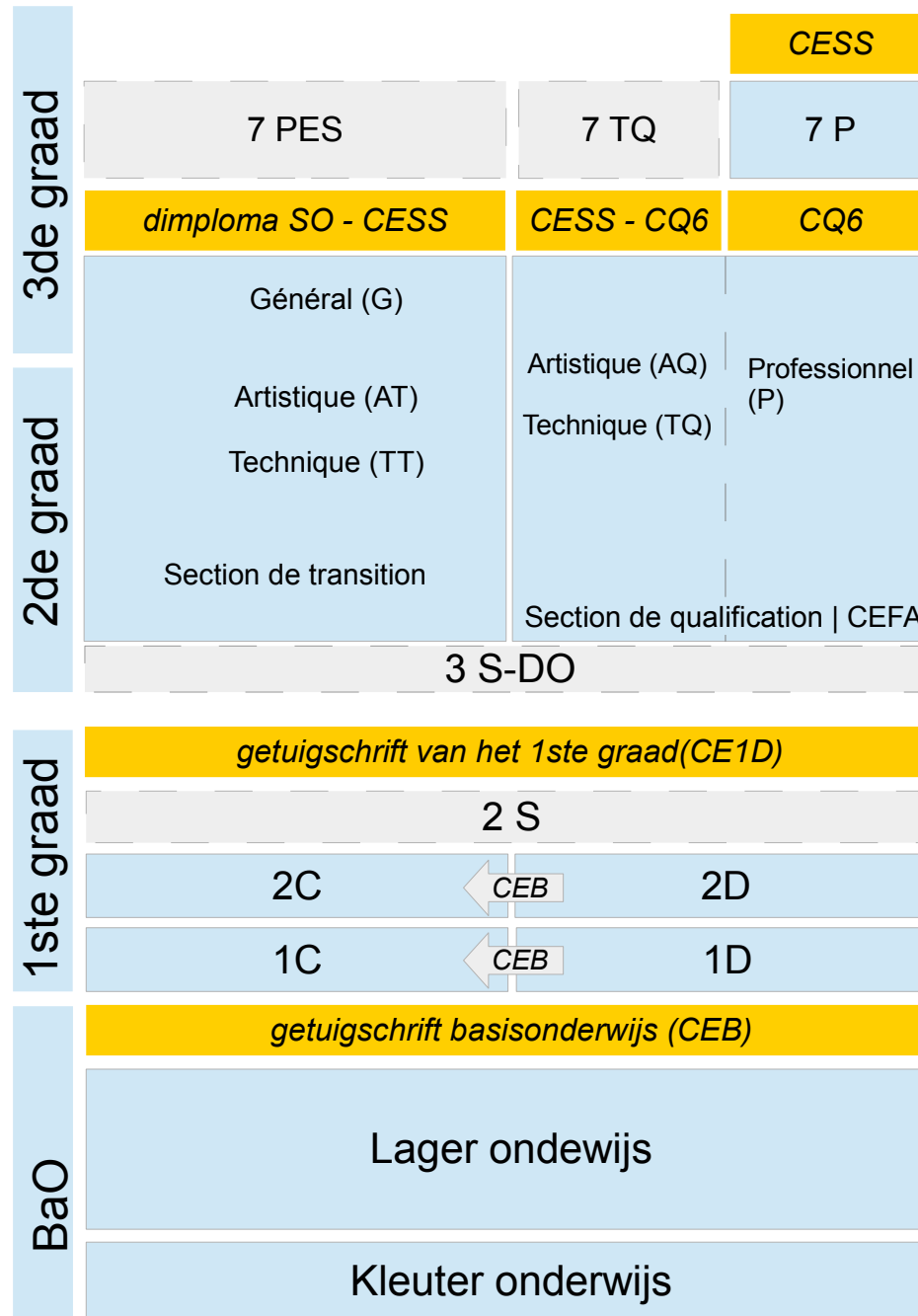
Algemene organisatie

- Inschrijving
- Definitieve uitsluiting

Specifieke maatregelen

- Classe *DASPA* (OKAN)
 - Immersie

Studietoelage

1ste graad SO

- *CEB* = gemeenschappelijke externe proef
- *CEB* in het 6de leerjaar => 1C
- Geen *CEB* in het 6de => 1D => de leerling legt opnieuw *CEB* af => geslaagd => 1C, niet geslaagd => 2D. In 2D wordt opnieuw *CEB* afgelegd
=> doel = een maximum leerlingen behalen hun *CEB* voor 14 jaar.
- Geen beroepsonderwijs in de 1ste graad, enkel algemene vakken (ook in 1D en 2D).
- 1ste graad mag max 3 jaar duren.
- Van school veranderen mag niet (wel uitzonderingen)

Onderwijsvormen SO

- *G- général* - algemeen

Sciences sociales, langues moderne, sciences économiques, ...

- *TT - technique de transition* – technisch transitie

Éducation physique, Informatique, Sciences appliquées,...

- *TQ - technique de qualification* – technisch kwalificerend

Technicien en photographie, Technicien en informatique, Aspirant en nursing, Mécanicien polyvalent automobile, Assistant pharmaceutico-technique, Technicien en environnement,.....

- *P - professionnel* – beroeps

Vendeur, Aide familial, Assistant en décoration, Restaurateur, Monteur en sanitaire et chauffage,...

Deeltijds onderwijs

- vanaf 15 jaar als de jongere de 1ste graad voltooid heeft.
- Vanaf 16 jaar
- *CEFA - Centre d'Education et de Formation en Alternance* – beroeps en technisch onderwijs – mogelijkheid om diploma SO te behalen.
- *EFP - Espace Formation PME* – opleiding en bedrijfsbeheer – getuigschrift – vorming van 3 jaar

Buitengewoon onderwijs - *Enseignement spécialisé*

- 8 types in het BaO et 7 in het SO (geen type 8)
- Geen type 9
- Indien overgang nl naar fr wordt een nieuw attest gevraagd.

Inschrijvingsbeleid

- In het kleuter, lager en secundair onderwijs geen uniforme regels => Elke school heeft zijn eigen regels en data (sommige gemeenten hebben een inschrijvingsbeleid opgelegd voor gemeentelijke scholen vb. Anderlecht)
- Uitzondering = de inschrijving in het eerste jaar SO (1C) werkt via decreet en formulier voor heel de franstalige gemeenschap.

Uitsluiting

- een leerling mag niet uitgesloten worden op basis van afwezigheden (behalve voor +18)
- *Commission zonale des inscriptions* helpen per netwerk bij het zoeken naar een school.

DASPA - OKAN

- Verschillende regels : « echte » nieuwkomer =
 - tussen 2,5 en 18 jaar
 - minder dan 1 jaar in België
 - vluchteling of afkomstig uit een land op de OESO-lijst
- Vraag naar gelijkwaardigheid diploma (of integratie raad - *conseil d'intégration*)
- 10-tal scholen organiseren Daspa-klassen (soms 4 klassen) maar geraken heel snel vol.

Immersie

- Een deel van de cursus wordt in een andere taal gegeven. In Brussel enkel in het Nederlands.
- Mag vanaf 3de kleuterklas.
- Leerling legt zijn CEB af in het Frans
- Lijst scholen
<http://www.enseignement.be/index.php?page=23801>

Studietoelage – *Allocations et prêts d'études*

- Geen studietoelage in het kleuter en lager onderwijs

Pacte d'excellence

Aan de hand van verschillende maatregelen, alle leerlingen een kwalitatief onderwijs geven en succesvol traject aanbieden.

- van 2015 tot 2030

- belangrijkste maatregelen

- gemeenschappelijke cursus van 3 tot 15 jaar met externe proef
- Enkel kwalificerende en transitie vormen voor de 3 laatste jaren ;
- meer investeren in het kleuter onderwijs;
- administratieve en educatieve hulp voor directies;
- vorming van leerkrachten versterken;
- schoolplicht vanaf 5 jaar;
- remediëring versterken;
- misschien schoolritmes herzien ;

- www.pactedexcellence.be

Interessante links

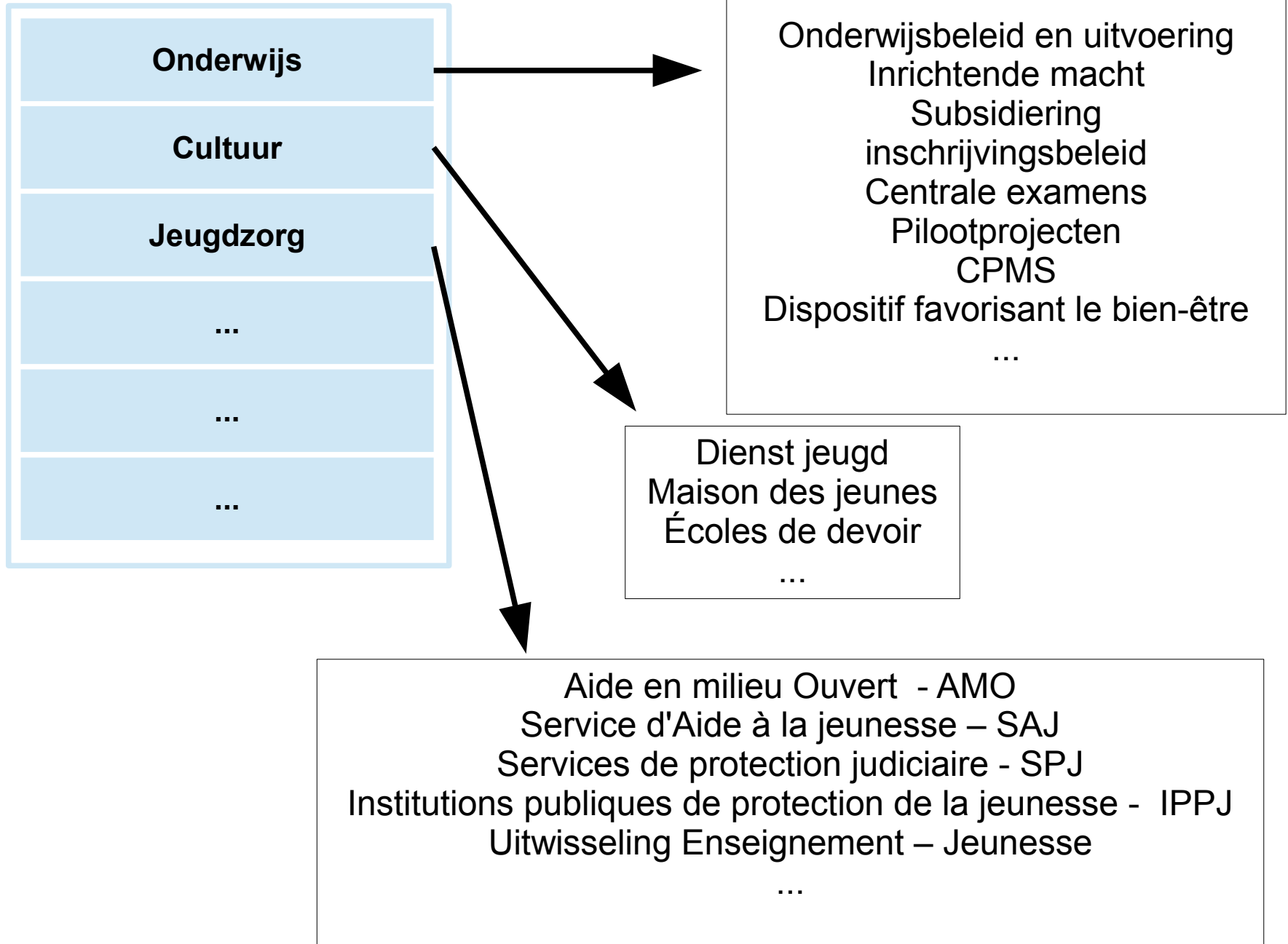
- www.antennescolaire.be
- www.enseignement.be
- www.siep.be
- Service droit des jeunes : www.sdj.be
- Project- en actiesite rond schoolwelbevinden : www.pass.irisnet.be

Administratie : Wie doet wat ?

4 verschillende instellingen

- Franse Gemeenschap (genaamd Federatie Wallonië-Brussel) - *Fédération Wallonie-Bruxelles*
- De Franse Gemeenschapscommissie - *COCOF*
- De gemeenten
- Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Fédération Wallonie Bruxelles

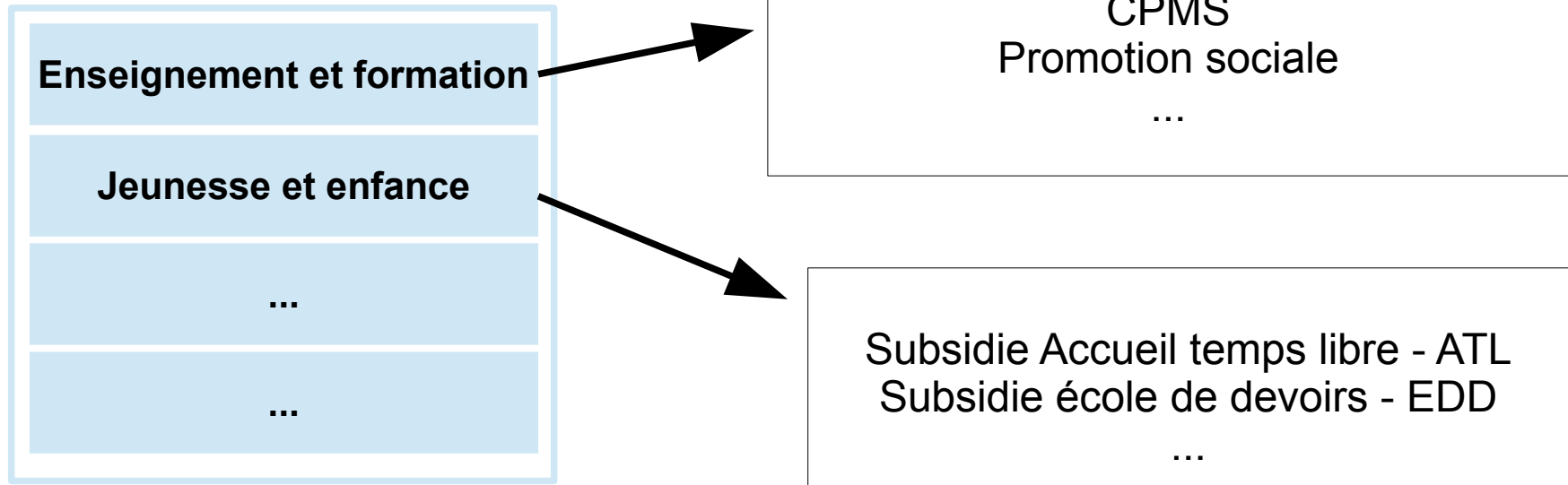
Décret du 21/11/2013

- Décret organisant divers dispositifs scolaires favorisant le bien-être des jeunes à l'école, l'accrochage scolaire, la prévention de la violence à l'école et l'accompagnement des démarches d'orientation scolaire

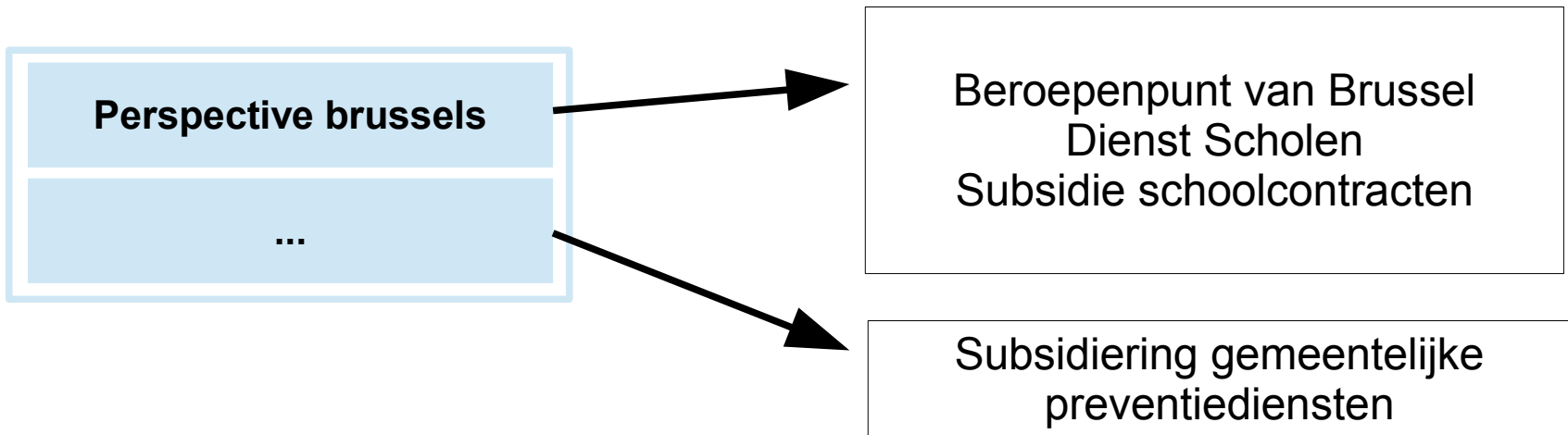
http://www.gallilex.cfwb.be/document/pdf/39909_001.pdf

> médiateurs scolaires, DIAS, SAS, équipes mobiles, CPMS, ...

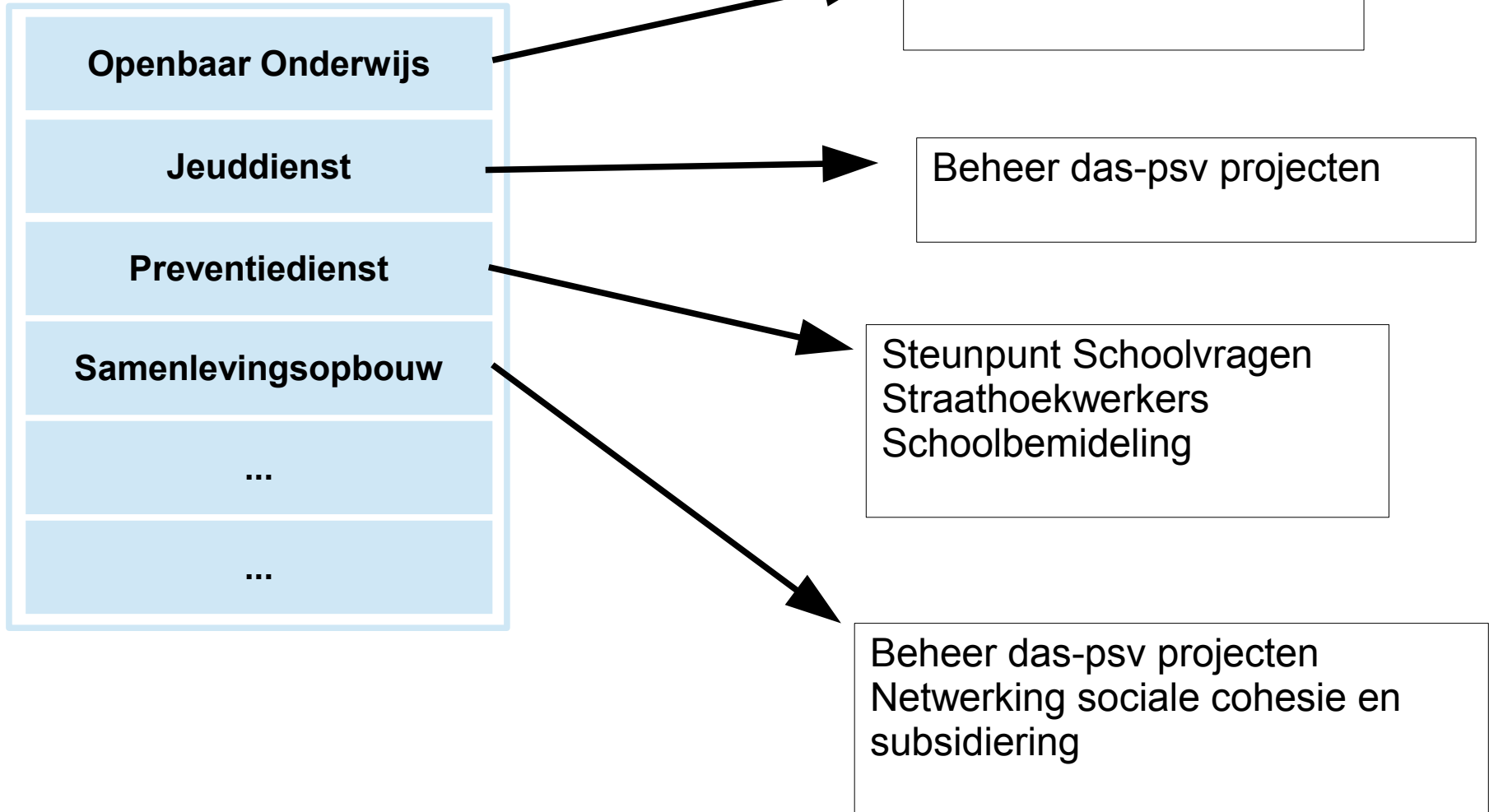
COCOF

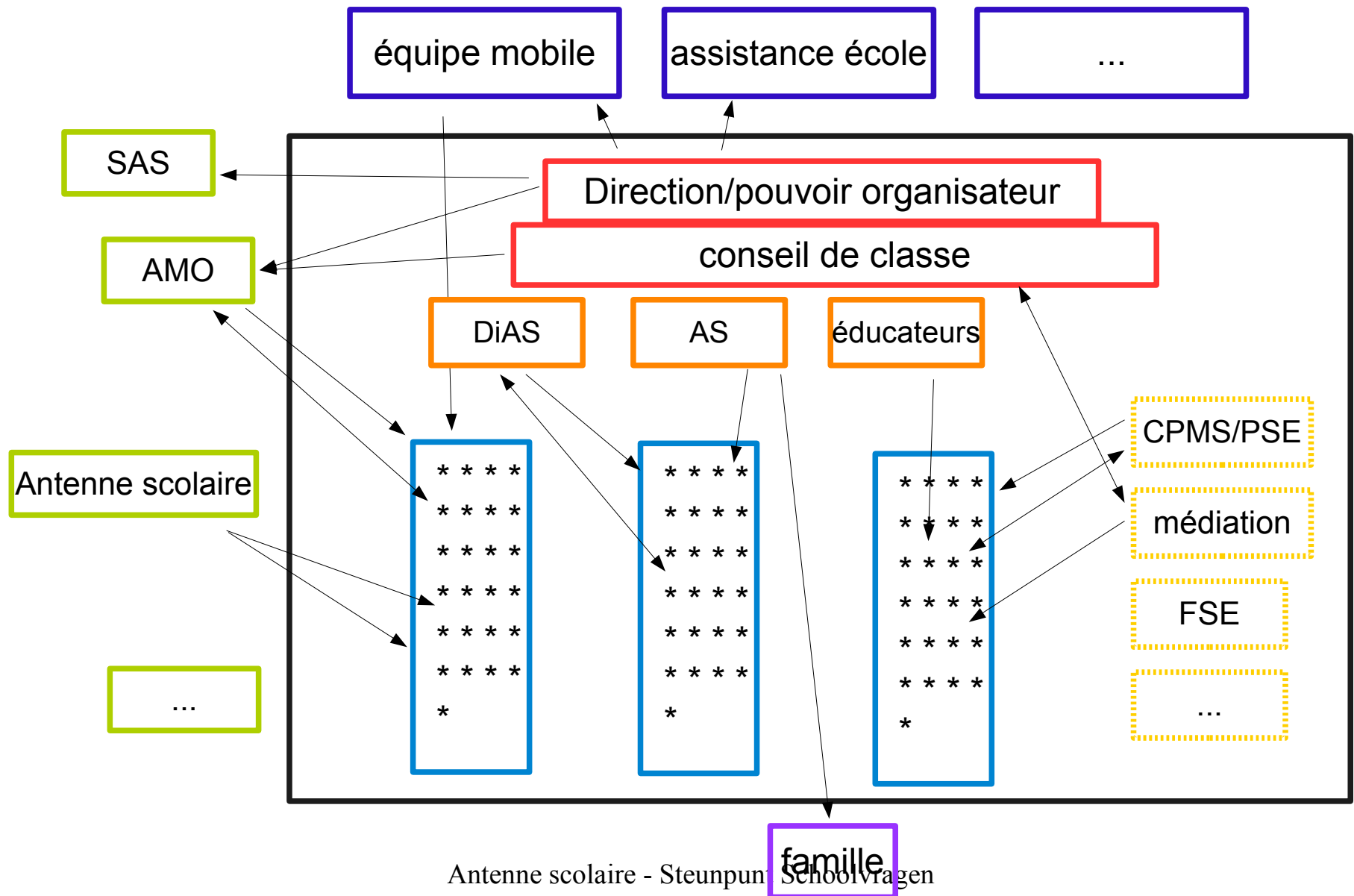
BHG

Gemeenten

Initiatieven binnen en buiten de schoolmuren

Initiatieven **binnen** de schoolmuren

- Éducateurs – leerlingbegeleider
- Assistant social – maatschappelijk werker
- DIAS – dispositif interne d'accrochage scolaire
- CPMS/PSE – Centre pscho-médico-social
- Médiateur scolaire – schoolbemiddelaar

Leerlingbegeleiders - *Educateurs*

- Alleen in het secundair onderwijs (uitzonderingen)
- Staan voor alle leerlingen, soms par graad of per jaar ingedeeld
- zowel sociaal pedagogisch en administratief.
- Onthaal en begeleiding van leerlingen buiten de lessen : toezicht van de speeltijden, tijdens de studie, op uitstap... Zij volgen afwezigheden op, kunnen eventueel op huisbezoek.
- Contact via het secretariaat van de school

Dispositif interne d'accrochage scolaire - DIAS

- De leerling die uitvalt of problemen heeft met de school kan er hulp vinden. Naargelang de school kan de leerling zelf contact opnemen met de DIAS of worden er door de klassenraad naar geleid.
- Meestal wordt een persoonlijk plan vastgelegd samen met de CPMS en/of de klassenraad voor een bepaalde duur dat vernieuwd kan worden.
- Er kan zowel pedagogisch als sociaal gewerkt worden
- Contact via het secretariaat van de school

Maatschappelijk werker

- Sommige lagere scholen hebben een maatschappelijk werker in de school.
- Het is een keuze van de school om iemand in te stellen.
- Ze beantwoorden vragen van leerlingen en families met sociale en economische problemen.
- Contact via het secretariaat

Schoolbemiddelaar - *Médiateur scolaire*

- De schoolbemiddelaar helpt de leerlingen met conflicten: met andere leerlingen, tussen leerkracht en leerling, met zijn ouders of tussen ouders, leerling en school.
- De bemiddelaar is onafhankelijk van de school.
- Iedereen mag de bemiddelaar aanspreken met een conflict.
- In Brussel (niet het geval in Wallonië) werkt de bemiddelaar in een school. In basisscholen kan ook ingegrepen worden op vraag van de directie.
- http://www.enseignement.be/upload/circulaires/000000000001/2073_20070524160011.pdf

Centre psychomédico social - CPMS

- Het psycho-medisch-sociaal centrum is onafhankelijk
- Leerlingen, leerkrachten, ouders kunnen beroep doen op de CPMS als er moeilijkheden zijn die de ontwikkeling van de leerling in gevaar brengen.
- De CPMS ondersteunt de leerling bij de ontwikkeling van zijn project zowel persoonlijk, schools of professioneel.
- Werkt individueel en collectief
- Contact via secretariaat van de school of Centrum

Buiten de schoolmuren

- Équipes mobiles
- Commissions zonales d'inscription
- Gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim – Steunpunt Schoolvragen
- Service d'accrochage scolaire - SAS
- Cel Schoolverzuim van de Dienst Jeugd en Gezin
- Écoles de devoirs

Equipes mobiles

- Mobiele teams grijpen in op verzoek van de IM of directie om crisissituaties in de school te beheren of te anticiperen en situaties van schooluitval
- Zowel in het BaO als in het SO, gewoon en buitengewoon.
- Het zijn externe teams
- http://www.gallilex.cfwb.be/document/pdf/39909_001.pdf
- + Assistance école – numéro vert

Commission zonale d'inscription

- Wanneer een directie een leerling niet kan inschrijven moet hij de leerling een wijgeringsattest geven met reden van de weigering. Op het document wordt ook verwezen naar de gegevens van de inschrijvingscommissies (één voor elk onderwijsnetwerk).
- De Commissie staat de leerling en zijn ouders bij om een school te vinden.
- In geval van definitieve uitsluitingen staan ze leerlingen ook bij en stellen een andere school voor.

De gemeentelijke diensten ter preventie van schoolverzuim

Doelgroep : alle jongeren en families die in de gemeente wonen of in de gemeente naar school gaan en een vraag hebben in verband met de school.

Doelstelling: jongeren en families ondersteunen bij alle vragen die ze hebben in verband met school. Van informatie tot langdurige begeleiding.

Aanmelding: op afspraak via telefoon, via mail, ter plaatse

Financiering: Preventiedienst van de gemeenten gesubsidieerd door het Brussels Hoofdstedelijk gewest

Kostprijs: gratis

Werking en contactgegevens

De diensten bieden een onthaal en begeleiding op gebieden als: zoektocht naar een school en inschrijving, informatie en hulp betreffende de onderwijsvormen, studierichtingen en schoolwetgeving, bemiddeling in geval van conflict tussen de leerling of familie en de school, uitsluiting, opnieuw warm maken voor school, enz.

Aan scholen (van alle netten) en lokale partners bieden dienst, in functie van zijn specifieke kenmerken: een ondersteuning voor projecten rond schoolwelbevinden, informatiesessies, ontwikkeling van samenwerkingsverbanden, netwerkvergaderingen in samenwerking met lokale actoren, praktische tools, enz.

<http://www.pass.irisnet.be>

Services d'Accrochage Scolaire of SAS

Doelgroep : 12-18 jarige jongeren die nood heeft aan een pauze of voor verschillende redenen niet naar school gaat (schoolverzuim, definitieve uitsluiting, niet ingeschreven, schoolphobie, ...).

Doelstelling : Het doel van de Services d'Accrochage Scolaire of SAS is om sociale, educatieve en pedagogische bijstand te verlenen aan minderjarigen gedurende de schooluren en buiten de school.

De SAS zorgt ervoor dat de jongere er even tussenuit kan (max 6 maanden). De doelstelling van elke ingeschreven jongere is de herintegratie in een school of andere opleidingsstructuur.

Aanmelding : op afspraak zowel ouders, jongere, school, PMS, ...

Financiering : Fédération Wallonie Bruxelles (sector « Aide à la Jeunesse » en « Enseignement obligatoire »).

Kostprijs: gratis

Werking en contact gegevens

Er zijn in Brussel 3 SAS elk heeft een specifiek project uitgewerkt.

SAS Bruxelles Midi - <http://lesasbruxellesmidi.be/>

SAS Parenthèse - www.sas-parenthese.be

SAS asbl Seuil - www.seuil.be

Cel Schoolverzuim van de Dienst Jeugd en Gezin

Doelgroep: jongeren en families die in de politiezone wonen of naar school gaan.

Doelstelling: de opvolging van de dossiers inzake schoolverzuim

Aanmelding: via telefoon of ter plaatse

Financiering: Ministerie Binnelandse zaken

Kostprijs: gratis

Werking en contactgegevens

Niet alle politiezones hebben een dienst jeugd en familie met een cel schoolverzuim en de diensten zijn niet allemaal op dezelfde manier georganiseerd.

Taken zijn : sensibilisatie van families en scholen, families steunen en begeleiden, herorienteren naar de geschikte hulpdiensten, preventieve controles, proces-verbaal opstellen indien nodig, samenwerking met het maatschappelijk netwerk...

www.prosocbru.be

École de devoir

Doelgroep: bewoners van de wijk en gemeente met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

Doelstelling: kwetsbare jongeren uit de wijk

Aanmelding: met of zonder afspraak via telefoon, via mail, ter plaatse.

Financiering: privé fondsen en publieke subsidies

Kostprijs: prijzen verschillen van plaats tot plaats

Werking en contactgegevens :

Al 40 jaar bieden huiswerkscholen ondersteuning en begeleiding aan kinderen uit kwetsbare groepen. Meestal maken deze huiswerkklasjes deel uit meer globale projecten van jeugdcentra, jeugddiensten van OCMW, AMO's, buurthuizen, medische huizen, centra voor geestelijke gezondheidszorg, onderwijsverenigingen permanent, preventiediensten van de gemeenten, ...

Er bestaat in Brussel een overkoepelende organisatie die de huiswerkklassen ondersteunt.

<http://www.ceddbxl.be/>

Nog andere

- Centres/maisons de jeunes
- Travailleurs sociaux de rue
- AMO - Aide en milieu ouvert
- SAJ
- Autres :
Odyssée en Out of the box
Solidarité, Javva, Service citoyen

Centre de jeunes – Maison de Jeunes

Doelgroep: jongeren tussen 12 en 26 jaar

Doelstelling: Het zijn lokaal gevestigde verenigingen die als doel de burgerzin van jongeren willen bevorderen.

Aanmelding: met of zonder afspraak via telefoon, via mail, ter plaatse.

Financiering: Fédération Wallonie Bruxelles (sector « Culture»)

Kostprijs: gratis

Werking en contactgegevens :

Het zijn lokaal gevestigde verenigingen die als doel de burgerzin van jongeren willen bevorderen. De activiteiten zijn heel uitlopend (zowel alternatieve sporten, projecten rond nieuwe technologieën als huiswerkbegeleiding). Jongeren moeten actief deelnemen aan de programmatie en realisatie van de activiteiten.

<http://www.servicejeunesse.cfwb.be/>

opmerking : Jeugdherbergen vallen ook onder deze groep.

Travailleurs sociaux de rue

Doelgroep: bewoners van de wijk en gemeente met een bijzondere aandacht voor de meest kwetsbare groepen.

Doelstelling: jongeren en families ondersteunen bij

Aanmelding: op afspraak via telefoon, via mail, ter plaatse

Financiering: Brussels Hoofdstedelijk Gewest (preventiediensten van de gemeenten)

Kostprijs: gratis

Werking en contactgegevens

Straatwerkers en buurtanimatoren zijn meestal teams uit de preventie- of jeugddiensten van de gemeenten.

Dankzij hun aanwezigheid in de openbare ruimte hebben zij ze vertrouwde personen voor de bewoners van de wijk. Ze kunnen zowel spanningen als noden in de buurt identificeren.

Ze zijn aanwezig via activiteiten in de openbare ruimte en sociaal werk op straat. Deze acties maken het mogelijk om een vertrouwensrelatie te creëren met de doelgroepen en te benaderen. Straathoekwerkers werken nauw samen met gespecialiseerde diensten.

Opmerking : andere structuren werken ook met straathoekwerkers bv : Bruxelles environnement, Jes, Dynamo asbl, ...

AMO – Aide en milieu ouvert

Doelgroep : 0-18 jarige jongeren en hun familie

Doelstelling : AMO's staan voor alle jongeren of volwassenen die hulp zoeken of vragen hebben ivm familie, onderwijs sociale, administratieve, juridische, professionele of economische vragen. De jongere is centraal en neemt deel aan de verschillende stappen en/of beslissingen die genomen worden.

De AMO bieden zowel individuele hulp als een meer globale hulp gericht naar de samenleving of specifieke groep.

Aanmelding : met of zonder afspraak via telefoon, via mail, ter plaatse.

Financiering : Fédération Wallonie Bruxelles (sector « Aide à la Jeunesse »)

Kostprijs: gratis

Werking en contact gegevens

Er zijn in Brussel 21 AMO's verspreid over het gewest (niet in alle gemeenten). AMO's hebben naargelang het publiek en hun evolutie hun collectieve aanbod uitgewerkt. Bv : pedagogisch materiaal voor scholen, een klimzaal, radiostudio, crisisopvangplaatsen, ...

AMO's zijn gebonden aan het beroepsgeheim, ze zijn gratis, niet-bindend en buiten gerechtelijk of administratief bevel.

www.amobxl.be